Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31286

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form), orijinal Sürücü Öfke Ölçe?i'nin (Driving Anger Scale - DAS) Türkçe popülasyona yönelik olarak uyarlanm?? ve k?salt?lm?? versiyonudur. Bu ölçek, bireylerin çe?itli trafik ve sürü? ko?ullar?na yan?t olarak deneyimledikleri öfke düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in bu k?sa versiyonu, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara daha h?zl? ve verimli veri toplama imkan? sunarak, özellikle trafik güvenli?i ve davran??sal psikoloji alan?ndaki çal??malara katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sürücü öfkesi, trafik psikolojisi, uyarlama, k?sa form, öfke, sürücü davran???, DAS.

Yazarlar

Yasak, Y., E?iyok, B.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türk sürücüler aras?nda sürü? s?ras?nda ortaya ç?kan durumsal öfke e?ilimini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmektir. Orijinal uzun formun gerektirdi?i süreyi k?saltarak, özellikle geni? örneklemli çal??malarda veya zaman k?s?tl? klinik de?erlendirmelerde kullan?labilecek pratik bir araç sunulmu?tur.

Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form), trafikteki stres faktörlerine kar?? gösterilen duygusal tepkinin yo?unlu?unu saptayarak, yüksek öfke e?ilimi gösteren bireylerin belirlenmesine yard?mc? olur. Elde edilen veriler, trafik kazalar?n?n önlenmesine yönelik e?itim ve müdahale programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, temel psikolojik yap? olarak "sürücü öfkesini" (Driving Anger) ölçmektedir. Bu yap?, sürücülerin di?er sürücülerin davran??lar?, trafik s?k???kl???, trafik kurallar?na uyulmamas? gibi çe?itli tetikleyiciler kar??s?nda hissettikleri ve ifade ettikleri ho?nutsuzluk, sinirlilik ve dü?manl?k duygular?n? kapsar.

Sürücü öfkesi, sadece duygusal bir durum de?il, ayn? zamanda riskli sürü? davran??lar? (h?z yapma, agresif manevralar) ile güçlü bir ?ekilde ili?kilendirilen bir ki?ilik özelli?idir. K?sa form, bu çok boyutlu yap?y? temsil eden en kritik maddeleri koruyarak, genel öfke e?iliminin kapsaml? bir özetini sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Yasak ve E?iyok (2009) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form)'nun yap?sal geçerli?i incelenmi?tir. Her ne kadar kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmese de, uyarlama çal??malar?nda genellikle do?rulay?c? ve aç?mlay?c? faktör analizleri kullan?larak ölçe?in orijinal yap?y? koruyup korumad??? test edilir.

K?sa formun geçerli?i, genellikle orijinal uzun formun alt boyutlar?yla korelasyonu ve ilgili d?? kriterlerle (örne?in, genel sald?rganl?k ölçümleri veya kaza geçmi?i) olan ili?kisi üzerinden desteklenmi?tir. Bu, ölçe?in gerçekten sürücü öfkesi yap?s?n? ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i (reliability), maddelerin iç tutarl?l??? ve zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararl?l??? ile de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, k?sa formun yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha), ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ifade eder. K?sa formun pratik kullan?m? göz önüne al?nd???nda, yüksek güvenirlik de?erleri, bu arac?n psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form)'nun faktör yap?s?, orijinal uzun formun temel boyutlar?n? yans?tacak ?ekilde belirlenmi?tir. Orijinal DAS, genellikle birden fazla faktöre ayr?l?r (örne?in, dü?manca jestler, yava? araçlar, polis varl???, trafik s?k???kl???). K?sa form, bu çok faktörlü yap?n?n en güçlü temsilcilerini içeren maddelerden olu?ur.

Yasak ve E?iyok'un (2009) çal??mas?, Türk popülasyonunda da sürücü öfkesi yap?s?n?n tutarl? alt boyutlara sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Faktör analizleri, k?sa formun ölçtü?ü yap?n?n tekil bir genel öfke puan?ndan ziyade, spesifik tetikleyicilere yönelik öfke tepkilerini yans?tt???n? ortaya koymu?tur.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve K?sa Form Psikometrik Ölçek

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak DAS genellikle 5 veya 6 noktal? Likert ölçe?i kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Sürücüler (Genel popülasyondan araç kullanan bireyler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de aktif olarak araç kullanan bireyler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireyin belirli sürü? durumlar?nda ne kadar öfkelendi?ini veya sinirlendi?ini rapor etmesine dayanan öz bildirim (self-report) metodolojisi kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

Sürücü öfkesi, trafik psikolojisi, psikometrik ölçek, öz bildirim, Safety Science, Burcu E?iyok.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Burcu E?iyok: burcuesiyok@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?m için izin ko?ullar? yazar?n takdirindedir.

Ücret: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Test Y?l?: Ölçe?in uyarlama ve geçerlik çal??mas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Kaynaklar

Yasak, Y., & E?iyok, B. (2009). Anger amongst Turkish drivers: Driving Anger Scale and its adapted, long and short version. *Safety Science*, *47*(1), 138-144. doi: 10.1016/j.ssci.2008.02.003

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: driving-anger-scaleshort-version-toad.pdf

Sürücü Öfke Ölçe?i (K?sa Form) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için orijinal referans çal??maya (Yasak & E?iyok, 2009) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM